

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-07-18

Diarienummer N165-0395/24

Handläggare

Daniel Thorsén, Telefon: 031- 367 96 39

E-post: daniel.thorsem@socialsydvast.goteborg.se

Edita Paljevic Telefon: 031-367 90 63

E-post: edita.paljevic@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande avseende förslag på plan mot hemlöshet 2025-2026

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Sydväst tillstyrker förslag på plan mot hemlöshet 2025-2026 med hänvisning till de synpunkter och förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till exploateringsnämnden.
2. Socialnämnd Sydväst förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnd Sydväst ska yttra sig över förslag på ny hemlöshetsplan för perioden 2025–2026.

Förslaget på ny hemlöshetsplan 2025–2026 utgår från regeringens nationella strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026 och innehåller fyra fokusområden, fem mål och 15 insatser för att antalet personer som befinner sig i hemlöshet skall minska.

Förvaltningen föreslår att socialnämnd Sydväst tillstyrker förslaget på ny plan mot hemlöshet 2025–2026 med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hemlösheten har betydande samhällsekonomiska konsekvenser och påverkar möjligheterna för personer som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden att leva självständigt. Utöver negativa effekter för personerna och kostnader för boendelösningar orsakar hemlöshet en rad samhällsekonomiska kostnader som är svåra att kvantifiera.

Utgångspunkten är att insatserna i planen ska kunna finansieras inom befintliga budgetramar. De föreslagna åtgärderna fokuserar på att effektivisera metoder och arbetssätt. Åtgärderna kan leda till en ambitionshöjning, vilket i sin tur kan innebära att personalresurser behöver omvandlas eller justeras för att bättre motsvara åtgärderna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Hemlöshet är en samhällsutmaning och ett mångfacetterat problem som kan leda till långvarig social utestängning och personligt lidande. Ur en social dimension är effektiva,

differentierade och evidensbaserade insatser för att förebygga och motverka hemlöshet av stor vikt för att främja återhämtning för personer som lever i en hemlöshetssituation.

Hemlöshetsplanen ska bidra till jämställdhet och likvärdiga förhållanden. Olika grupper som befinner sig i hemlöshet kan ha olika förutsättningar utifrån kön, ålder, sexualitet, etnicitet, funktionsvariation och socioekonomi. På grund av detta behöver åtgärderna för att förebygga och motverka hemlösheten vara mångfacetterade. Det är av vikt att arbetet mot hemlöshet tar hänsyn till individens sociala och ekonomiska förutsättningar, de professionellas expertis, beprövad erfarenhet och forskning. I det fortsatta arbetet med planen är det en prioriterad fråga att kvinnor som befinner sig i hemlöshet möts av insatser som bygger på kunskap och förståelse om hur de drabbas av konsekvenser av hemlöshet. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska särskilt uppmärksammas. Många gånger innebär våldet att kvinnor eller män, samt barn måste flytta till ett skyddat boende, vilket kan innebära problem för barnets möjligheter till förskoleplats eller skolgång.

Förutsatt att hemlöshetsplanens målsättningar realiseras kan fler personer undvika att hamna i en hemlöshetssituation till följd av tidiga insatser och ett aktivt vräkningsförebyggande arbete. För de personer som befinner sig i långvarig hemlöshet och har en omfattande social problematik i form av psykisk ohälsa och skadligt bruk och beroende, kan flera föreslagna insatser i hemlöshetsplanen leda till bättre utfall. För dessa personer skulle ett ökat fokus på långsiktiga boendelösningar, en utökning av Bostad Först samt IPS (Individual Placement and Support) sannolikt innebära en möjlighet till förbättrad livskvalitet och större delaktighet i samhället.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 21 augusti 2024.

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2025–2026
2. Exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2025-2026
3. Handlingsplan akut hemlöshet

Ärendet

Socialnämnd Sydväst ska yttra sig över förslag på ny hemlöshetsplan för perioden 2025–2026. Socialnämnden ska inkomma med svaret till Exploateringsnämnden senast den 31 augusti 2024.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige godkände den 12 oktober 2023 Exploateringsnämndens uppföljning av Göteborgs stads plan mot hemlöshet 2020–2022 samt att planen skulle förlängas i avvaktan på att ett nytt förslag på en ny plan antagits, som längst till 2024 år utgång.

Den 20 september 2023 godkände kommunstyrelsen exploateringsnämndens begäran om att påbörja arbetet med framtagningen av en ny plan för stadens gemensamma arbete med hemlösheten, §615, 0497/23. Arbetet med att ta fram ett förslag till ny plan för perioden 2025–2026 påbörjades under våren 2024.

Göteborgs stads plan mot hemlöshet 2025–2026 utgår från regeringens nationella strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026. Genom att anpassa planen till den nationella strategin kan staden ta del av det stöd som regeringen har avsatt för genomförandet. Den nationella strategins fokusområden, hemlöshet ska förebyggas, ingen ska bo eller leva på gatan, metoden Bostad Först bör införas nationellt och det sociala perspektivet i samhällsplaneringen ska stärkas, återfinns alla i förslaget på ny hemlöshetsplan.

Hemlöshetsplanen omfattar fem mål, fyra fokusområden och 15 insatser för att minska hemlösheten under perioden 2025–2026. Syftet med en ny hemlöshetsplan är att tydliggöra inriktningen för kommunens insatser för att minska antalet vuxna och barn som befinner sig i hemlöshet, samt insatser för att förebygga att människor förblir hemlösa. Exploateringsförvaltningen har gjort bedömningen att planens innehåll kommer kunna svara upp till målsättningen att minska hemlösheten i Göteborg.

Förvaltningens synpunkter på förslaget på ny plan

Fokusområde 1. Hemlösheten ska förebyggas

Förvaltningen anser att kvinnoperspektivet behöver framgå tydligare i hemlöshetsplanen, då kvinnor ofta är mer utsatta i en hemlöshetssituation, utifrån trygghet och säkerhet. Det kan då röra sig om insatser som individuella handlingsplaner, personlarm, boendeplacering i fastigheter (exempelvis inte markplan) samt skapande av ett strukturerat system för var i staden man erbjuder lägenheter.

Utifrån de delar av planen som benämner våld i nära relationer bör det skapas mer konkreta insatser för att förebygga hemlöshet. Ett exempel på en förebyggande insats skulle kunna vara att den våldsutsatta personen prioriteras i det vräkningsförebyggande arbetet.

Förvaltningen föreslår att Boplats ska vara huvudansvarig för insatsen *Förstärkt boenderådgivning*, i likhet med tidigare hemlöshetsplan.

Fokusområde 2. Ingen ska bo eller leva på gatan

Insatsen *Förstärka uppsökande arbete* bör enligt förvaltningen tydligare kopplas till den nya socialtjänstlagen. Det uppsökande arbetet bör innebära ökad tillgänglighet både utifrån utförar- och myndighetsperspektiv samt ha ett mer uttalat fokus på förebyggande

arbete för medborgarna. Förvaltningen anser att handlingsplanen för akut hemlöshet som tagits fram inom avdelningschefsnätverket bör lyftas fram (se bilaga 3).

Utifrån förvaltningens perspektiv är det viktigt att de uppsökande verksamheterna främjar kompetens kring målgruppens behov utifrån levnadsförhållanden och dokumenterar kunskapen på ett strukturerat sätt. Syftet är att utgöra ett betydelsefullt underlag till det sociala perspektivet i samhällsplaneringen.

Förvaltningen anser att *Insatsen att Minska långvariga och återkommande placeringar på akuta boenden* bör också ha ett utökat fokus på myndighetsutövningens rutiner och arbetssätt för att minska återkommande placeringar på akutboenden.

Förvaltningen bedömer att det är bra att lyfta frågan om att utöka tillgänglighet av mötesplatser. I skapande av sådana platser är det angeläget att anlägga ett trygghet- och tillgänglighetsperspektiv. För att främja ökad tillgänglighet för personer i akut hemlöshet, kan ett alternativ vara att se över möjligheten att ha öppettider även efter kontorstid i befintliga verksamheter, med särskilt fokus på kvinnor.

Fokusområde 3. Bostad först ska utökas

Förvaltningen anser att det bör tydliggöras att utförandet av stödet sker av Göteborgs Stad genom boende och hemlöshet och upphandlade ramavtalsaktörer för Bostad först (idéburna organisationer).

När det gäller insatsen *Tilldela 200 lägenheter till Bostad först* är det viktigt att studera hur de Bostad först-lägenheter som levereras ska fördelas geografiskt i staden. Detta bör ske både utifrån den enskilde brukarens behov och utifrån ett samhällsperspektiv, där socialtjänst bidrar med kunskapsbaserade erfarenheter.

Förvaltningen anser att det är viktigt att tydliggöra att de privata bostadsbolagen har möjlighet att lämna lägenheter till Bostad först via exploateringsförvaltningen, vilket görs för andra lägenheter som tilldelas.

Förvaltningen rekommenderar att ändra benämningen av olika former av *sociala boenden med stöd* utifrån förändringar som kommer börja gälla den 1:e april 2025. Beteckningarna ”kortsiktiga” och ”långsiktiga” sociala boenden kommer inte längre vara aktuella, utan indelningen blir akutboende, kollektivt boende och långsiktigt boende.

I Forskning- och utveckling i Västs utvärdering av Bostad först samt i uppdraget att se över placeringsprocessen bedöms det vara viktigt att förtydliga målgruppen för Bostad först i Göteborgs Stad. Förvaltningens förslag är att det skrivs ut tydligare som en del i utvecklingsarbetet i syfte att öka andelen personer i hemlöshet som får ta del av insatsen Bostad först.

Fokusområde 4. Det sociala perspektivet i samhällsplaneringen

Förvaltningen anser att det behövs ökad kunskap inom de planerande förvaltningarna gällande sociala perspektiv för att göra väl avvägda bedömningar i stadsutvecklingen. Det bör finnas ytterligare skrivningar och förtydligande kring de stadsutvecklande förvaltningarnas ansvar att främja ”*jämlika och goda sociala levnadsförhållanden*” i enlighet med Plan- och bygglagen.

Förvaltningen anser att det vore önskvärt att belysa de kommunala fastighetsbolagens roll utifrån hemlöshetsplanens målsättningar och stadsutveckling.

Förvaltningen föreslår att ändra så att Stadsmiljönämnden är ansvarig för insatsen *Stärka samverkan med socialförvaltningarna i utvecklingen av den befintliga staden*, samt att socialförvaltningarna i stället blir medverkande parter. Detta då ansvaret för den fysiska miljön ligger på stadsmiljöförvaltningen och att socialförvaltningarna bjuds in och bidrar utifrån fackkunskap.

Bilaga 1 – Indikatorer för uppföljning av planen

Flera indikatorer som återfinns i bilaga 1 är sådana som förvaltningen anser bör finnas med som en viktig del i planens huvuddelar.

Det är önskvärt att tydliggöra indikatorer som rör antal personer som kommer vidare till eget ordnat boende, utifrån både intern- och extern regi.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att socialnämnden tillstyrker förslag på plan mot hemlöshet 2025–2026 med de synpunkter och förslag som framkommer i tjänsteutlåtandet.

Förvaltningen bedömer att förslag till ny plan mot hemlöshet går i linje med både den nationella strategin mot hemlöshet och stadsområdets behov framåt. Inom förvaltningen finns det redan pågående arbete inom samtliga fokusområden och planen stärker förvaltningens fortsatta utvecklingsarbete.

Socialförvaltning Sydväst

Edita Paljevic

Annika Ljungh

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Protokollsutdrag ska skickas till

Exploateringsnämnden

Svaret skickas till exploateringsförvaltningen med hänvisning till diarienummer EXF-2023-03412, exploatering@exploatering.goteborg.se